

заети (около 10% от всички заети) търсят работа най-вече, за да намерят: допълнителна работа (33.9%), постоянна работа (27.6%), по-добри условия на труд (19.7%). Недозаетостта е присъща за определени групи от работната сила.

За съжаление за връзката заетост - индивидуални доходи може да се съди само косвено⁵.

Сигурността е важна характеристика на работата за заетите. Дори на минимална заплата (или без заплата въобще) част от заетите продължават да стоят в предприятията, с които имат постоянни трудови договори, надявайки се на по-добри времена. Това си е чиста недозаетост, която обикновено води до безработица.

Намаляването на безработицата е най-голямото предизвикателство за социалната политика за повишаване на благосъстоянието и редуциране на бедността. Безработицата остава постоянно висока (12-21%) през целия период на преход. Това е не само социален, но и личен проблем за определени групи от активното население (нискоквалифицирани, току-що завършили образование), който има различни измерения за селското и за градското население, по пол и др. Докато за лицата над 30 години проблемите са свързани с намирането на поредната работа, за младите (15-29 г.) проблемът е да започнат трудовия си живот поради някои изисквания на работодателите (5 години трудов стаж например). "Оборотът" на безработните през периода 1996-2000 г. отново фокусира върху слабата адаптивност на 30-36% от безработните - нискообразованите и неквалифицираните.

Отхвърлянето на нискоквалифицираните от пазара на труда е резултат от комплекс от фактори. Технологичното развитие води до редуциране на потребностите от нискоквалифициран труд, повишаване на изискванията към квалификацията и интелектуалната гъвкавост. Високата безработица на част от лицата със средно образование (тези със средно общо, без специалност) обаче поражда съмнения за това доколко равнището на образование е критерий за квалификацията и адаптивността към новите условия на пазара на труда.

Закриването на предприятия в индустрията, проблемите с аграрната реформа и повишаването на дела на услугите са сред причините за липса на "подходяща работа" за нискоквалифицираните. Нещо повече, в условията на висока безработица техни конкуренти са по-младите и по-квалифицираните безработни, принудени да направят компромис и да заемат по-нискоквалифицирани длъжности. Последствията са и за специалистите - в повечето случаи приемането на нискоквалифицирана и нископлатена работа обикновено води до загуба на квалификация, ниски доходи и т. н.

И накрая, политиката на доходите също не е в услуга на нискоквалифицираните. Ниската им продуктивност при относително високи разходи дори само за вложения труд и социално осигуряване ги правят излишни и нежелани от работодателите.

⁵ Данните са от различни наблюдения.